

Doprava

- Terciárny sektor hospodárstva, nevýrobné odvetvie
- Úlohy: 1. Preprava ľudí, 2. Preprava nákladu, 3. Prenos dát/informácií
- Aby doprava fungovala musí mať určitú technickú základňu (Dopravné cesty, Dopravné prostriedky, Dopravné zariadenia)
- Štáty žijúce z dopravy: Panama, Egypt, Singapur
- Lokalizačné činitele dopravy:
 - o Prírodné podmienky – počasie, nadmorská výška, reliéf
 - o Sídello-geografické podmienky – mestá – v ich okolí rozvinutejšia doprava
 - o Hospodársko-geografické podmienky – priemyselné závody

- Smery vývoja dopravy:
 - o Zníženie ekonomickej náročnosti
 - o Skrátenie doby prepravy
 - o Zvýšenie bezpečnosti

- Členenie dopravy:
 - o **Podľa charakteru prostredia** sa delí na:
 - Námornú, vzdušnú, pevninskú (vodná, suchozemská)
 - o V geografii častejšie používame delenie **Podľa druhu použitej cesty**:
 - Cestná, železničná, vnútrozemská, vodná, potrubná, námorná, letecká + špeciálne druhy dopravy
 - **Cestná doprava**
 - Najrýchlejšie sa rozvíjajúca, je veľmi pružná – dopraví nás priamo na miesto určenia
 - Používa sa na krátke vzdialenosti
 - Nevýhody: Dopravné zápchy, väčšie riziko dopravných nehôd, neekologická
 - Celková dĺžka ciest – 17 000 km (z toho 545km diaľnic)
 - Najvýznamnejší dopravný ťah – D1 – 32km
 - **Železničná doprava**
 - Používa sa najmä na prepravu nákladu na stredné vzdialenosti
 - Výhody: nižšie náklady, viac ľudí a nákladu naraz, ekologická
 - Nevýhody: nedoproví nás priamo na miesto určenia
 - Celková dĺžka železníc – 3660 km
 - Najväčšie železničné prekladisko – Čierna nad Tisov
 - Hlavné železničné uzly – Bratislava, Žilina, Nové Zámky, Vrútky, Zvolen, Poprad, Košice
 - Najviac železničných tratí sa na Slovensku vybudovalo – 1846/1918 (87%)
 - **Vnútrozemská vodná**
 - Na riekach a jazerách
 - Výhoda: je lacnejšia oproti cestnej a železničnej

- Nevýhody: pomalý druh dopravy
- Na SK:
 - Splavných – 172km tokov
 - Prístavy – Komárno/Bratislava
 - Slovenské námorné lode používajú prístavy v Hamburgu, Štetíne, Treste

- **Potrubná doprava**
 - Slúži na prepravu tekutín (ropa, voda) a plynov (zemný plyn)
 - Výhoda: lacné a rýchle dodanie z miesta ťažby
 - Nevýhoda: pri poškodení sa kontaminuje životné prostredie
 - Cez Slovensko vedú:
 - Plynovod Bratstvo
 - Ropovod Družba, na ktorý sa pri Šahách napája Ropovod Adria
 - + Známy vodovod z umelej vodnej nádrže Starina - H₂O pre KE

- **Špeciálne druhy dopravy**
 - Nachádzajú sa v menej prístupných oblastiach (hory) alebo s osobitým hospodárskym využitím (rekreačné oblasti) – Lanovky, vleky

- **Letecká doprava**
 - Slúži na prepravu na veľké vzdialenosti
 - Výhody: rýchlosť, bezpečnosť (najbezpečnejšia)
 - Nevýhody: cena
 - Letiská Slovenska:
 - Bratislava – M. R. Štefánika
 - Košice
 - + Ďalšie: Piešťany, Žilina, Poprad, Sliač